

Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti

Práce s talentovanými žáky OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava

Příčiny školní neúspěšnosti

K zablokování dostatečného rozvinutí intelektových schopností žáka může docházet z různých důvodů:

- Osobnost žáka jako důsledek dlouhodobého vývoje – např. nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, nízká sebedůvěra, poruchy učení nebo chování, zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět
- Rodinné prostředí:
 - s nedostatečným zájmem o školu (nedostatečná motivace k učení, negativní postoj rodičů ke škole),
 - rodinné zázemí žáka v kulturně odlišných podmínkách – jazyková bariéra, jiný hodnotový žebříček,
 - rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo příliš ochranné rodinné prostředí,
 - neočekávané okolnosti v životě žáka - mimořádná událost v rodině žáka (nemoc, úmrtí, rozvod rodičů atd.).
- Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – (ne)příznivé sociální klima

Cílem školy je reagovat na změny ve výkonu žáka co nejdříve. Je nutné pokusit se rozpoznat příčiny selhání žáka (prostřednictvím diagnostiky žáka). Je důležité, aby byla nastavena taková podpůrná opatření, která povedou k zastavení poklesu žákova výkonu a která povedou k návratu žáka mezi "školsky úspěšné žáky". Celkové řešení vyžaduje zvýšenou spolupráci s rodinou žáka a využití spolupráce s dalšími vzdělávacími a odbornými spolupracovníky.

Řešení školní neúspěšnosti:

V první řadě je žák podroben pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice.

Na základě diagnostiky a potřeb žáka jsou zvolena vhodná individuální opatření:

- poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění: kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů včetně kompenzačních pomůcek na základě doporučení ŠPZ, integrace žáka a případné vytvoření IVP.
- sociálně znevýhodnění žáci: motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných nebo odpoledních hodinách, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto dětí do majoritního kolektivu.
- žáci s vysokou absencí: žákům umožnit podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva, odložení klasifikace a stanovení termínů dodatečného dozkoušení, konzultace se žákem a zákonným zástupcem žáka

Postup při řešení školní neúspěšnosti - podpůrný program:

Jedním z hlavních opatření je spolupráce se zákonným zástupcem žáka.

- Po prvním čtvrtletí třídní učitelé domluví jednotlivá jednání s neprospívajícím žákem a jeho zákonným zástupcem, (hodnocení nedostatečně nebo dostatečně, vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).

Schůzky se zúčastní: TU, zákonný zástupce, žák, výchovný poradce, zástupce ředitele školy, případně učitelé dotčených předmětů, ve kterých žák neprospívá.

Při schůzce budou předloženy vhodné postupy a opatření vedoucí k nápravě. Z tohoto jednání bude pořízen zápis, který podepisují všechny zúčastněné strany (škola, zákonný zástupce, žák).

Na schůzce se případně domluví termín další schůzky, na které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání se zákonným zástupcem žáka, jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel.

- Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně zákonného zástupce žáka, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
- V případě, že se situace nezlepšuje, bude zvážena možnost vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (dále jen **PLPP**). Nejpozději za 3 měsíce je třeba PLPP opět vyhodnotit na společné schůzce s žákem (případně při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže), v případě nutnosti stanovit další postup.
- Pokud je absence u žáka vyšší než povolená absence vyplývající ze školního řádu, prokazatelně kontaktuje TU zákonného zástupce, případně je vyvoláno jednání se zákonným zástupcem - přítomni TU, žák a zákonný zástupce, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy. Domluví se podpora žáka tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory **pro neprospívající žáky** tvoří souhrn opatření nabízených žákovi a jeho zákonnému zástupci. Žák, učitelé a zákonní zástupci se dohodnou na společné podpoře žáka a povinnostech z toho vyplývajících.

Formy a metody práce:

- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu zadání práce pro domácí přípravu
- možnosti plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, schémata, tabulky, kalkulačky, nákresy aj., které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce, při výkladu nového učiva
- vedení písemných záznamů o průběhu podpory – zadání úkolu, termín splnění, poskytování

pravidelných informací o průběhu podpůrného programu rodičům a výchovnému poradci
– informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu

- domluva konzultační hodiny, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo
- skupinové doučování (projekty se zjednodušeným financováním – doučování žáků v rámci projektu)

Je třeba podpořit žáky tak, aby se co nejvíce zamezilo školní neúspěšnosti.

Práce s nadanými žáky:

Nadaným žákem je žák, který při **adekvátní podpoře** vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné nebo více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaným žákem se rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje **mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti** v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, manuálních uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mezi nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi, ale i žáci, kteří v určitých činnostech či oblastech vzdělávání projevují vysokou motivaci, jsou v nich cílevědomí a kreativní.

Žákům nadaným a mimořádně nadaným jsou v rámci systému podpory nadání poskytována příslušná podpůrná opatření.

Práci s nadanými žáky zajišťují třídní učitelé ve spolupráci s výchovným poradcem a dalšími členy školního poradenského pracoviště. Významná je spolupráce všech učitelů, kteří nadaného žáka vyučují.

Rozvoj nadaného žáka je možný pouze tehdy, jestliže jsou dodrženy následující zásady:

- nadaný žák musí mít příležitost objevit/projevit nadání;
- učitel má schopnost trvale motivovat či udržet již existující motivaci nadaného žáka;
- vznikne prostředí vyjadřující podporu vzdělávání nadaného žáka

Třídní učitel se zaměřuje na následující oblasti:

- Vyhledává talentované žáky, a to ve spolupráci s ostatními učiteli jednotlivých předmětů
- Ve spolupráci s ostatními učiteli se věnuje hledání osobního maxima všech žáků, vnímá jedinečnost každého žáka, podporuje rozvoj celé osobnosti nadaného nebo mimořádně nadaného žáka.
- Podporuje kreativitu a seberealizaci nadaných žáků, nabízí žákovi inspirující výzvy.
- Podporuje a pomáhá nadaným žákům při vyhledávání a zapojování se do vhodných projektů, soutěží, olympiád.
- Poskytuje odbornou podporu nadaným žákům při vypracovávání projektů a samostatných prací.
- Podporuje nadané žáky při snaze o realizaci nadstandardních exkurzí, stáží, on-line vzdělávání, e-learningu.
- Ve spolupráci s učiteli a VP sestavuje PLPP, případně individuální vzdělávací plán obsahující popis úprav průběhu a obsahu vzdělávání (ve spolupráci se ŠPZ).

- Pracuje s celou třídou, klade důraz na sociální vazby.
- Spolupracuje se zákonným zástupcem žáka v oblasti podpory nadání žáka.

Vypracovali: Mgr. Josef Záruba – školní metodik prevence
 Mgr. Oldřiška Srbecká – výchovný poradce

Po aktualizaci je Strategie platná od 31. 8. 2023

Ředitel školy: Mgr. Libor Fasora